

Anhörig – kärlek och ansvar

LEDARE SocialPolitik nr 3 2015 Anna Fredriksson

Min yngste son, nyss 20, har fått jobb. En seriös arbetsgivare inser jag när han ska lämna in en anhörigblankett. Det blir tydligt att det kan hända saker som jag kan behöva bli inblandad i, på den där alldeles vanliga stormarknaden. Jag börjar fantisera om fallande lastpallar. Om hur han ligger blek och stilla.

Ordet anhörig får ofta innebörden av något tungt och ansvarskrävande. Sjukdom och otillräcklighet, skuld och skam.

Men att vara anhörig betyder också det mest positiva. Att vi hör ihop, finns där för varandra med den trygghet det ger. För att vi är släkt eller för att vi valt varandra.

I det här numret visar vi några olika sidor av anhörigskapet. Att ge stöd till åldrande föräldrar eller en partner, så som Eva gör till Lennart som hon varit gift med i 60 år är vanligt. Anhöriga svarar för 75 procent av den omsorg som äldre får i hemmet.

Men demenssjukdom kan också drabba tidigt i livet. Jenny var tio år när hennes pappa fick diagnosen Alzheimers. Brist på information, ensamhet och skam återkommer när hon berättar. Som barn blev hon bortglömd.

Känslan av att vara utanför och maktlös är en stor sorg för många. Och att samtidigt förväntas ta känslomässigt, praktiskt och ibland också ekonomiskt ansvar skapar en stress som gör att många anhöriga själva far illa.

Var femte vuxen svensk vårdar eller stödjer regelbundet en anhörig. Det blir 1,3 miljoner. De flesta som ger stöd är yrkesverksamma och 100 000 har gått ner i arbetstid eller slutat arbeta för att ge den omsorgen. Men också många barn stöder någon hemma, många fler än vad vi anar.

Om vi räknar in alla som har en närstående som lider av psykisk ohälsa, missbrukar eller har en neuropsykiatrisk diagnos, då är vi ännu fler som berörs.

Stödet till anhöriga utvecklas hela tiden. Kommunerna ordnar anhörigträffar, samtal, avlösning och avlastning – men vi måste också våga be om den hjälp vi behöver..

För vi anhöriga är viktiga. Även om vi är långt ifrån perfekta.

Låt oss hoppas att anhörig kan få bli ett riktigt fint ord. Ett ord helt utan skam, skuld och otillräcklighet.

Anna Fredriksson

[Beställ](#) SocialPolitik nr 3 2015